

MIZ EBREL 1922

TOLEN AR MIZ

Gouel ar Chandalour . .	EUR MIGNON.
Soudarded ar brezel bras . .	J. C.
Mignon mad	E. .
P'en-da-ben al linen . .	Pôtr JULUEN.
Paner burzodus ar me- vei Fanch	EYNIG-ARVOR.
Neventi gaér	A. Y. B.

Buhez an Iliz

I. - Gouel ar Chandelour

De ouel ar Chandelour,
E ve krouget ar c'hantelour.

Disket a oa ar gentel katekiz ha disket mad. An tadtig koz, e blijadur ober katekiz da vugale ar beorien, stad ennan, a gloz e sklos hag e ganab hag a dosta da domman e dammou izili treut ha kasti ha deut kizidik evel izili eur bugel.

— Pegen brao oc'h aze, bugale, endro d'eun tantad tan ! Evel eun neziad evned bihan ! — Hi ! hi ! hi ! —
— Tostaet, tostaet an eil d'egile : « Seul dostoc'h, seul dommoc'h ; » peus ket klevet ze ? — Eo, ha seul nebeutoc'h 'ze a blaz ! — Just, evelse ve laret ! —

Arsa ! bugale, petra zo arc'hoaz ? — Gouel ar Chandelour, zur ! Arc'hoaz, ar Mabig Jezuz yelo kwit hag achu amzer an Nedeleg ha kloz goueliou bras ar c'houlzman eus ar bla — Han ! ya !

« De ouel ar Chandelour,
E ve krouget ar c'hantelour. »

— Gwell eo ze ; digoustoc'h e vo sklérijen an Otrou Doue evit al lutingen-ze o paran evel eur rouanez etre monsonou ar c'hi du en korn ar fornigel. — Ha sklëroc'h eta ! Ya kalz, houman a zo pikout ! ...

— Goût ouzoc'h peleo'h e oa bet kentan gouel ar Chandelour ? — En Paris ! — En Paris ? Yan Valarjet... — E Rom ! — E Rom end-eün ! ... — En Jeruzalem ! ... — Han ! setu aze hag a oar komz... Ya, en Jeruzalem, en templ, da laret eo, en iliz ar vro-ze, eur pez labour kaer hag a basas 'm euz ket sonj mad ped vla. Ya, eno e oa bet kentan gouel ar Chandelour hag ar c'haeran prosesion a zo bet biskoaz, dre ma oa ar zantelan tud o-heuill anean, ar Familh zantel... Heuilhomp S. Jozeb, ar Werc'hez hag ar Mabig Jezuz o vont etrezeg an templ evel mac'h eomp d'an oferen da zul, gant hon zad hag hon mamm, familh ha familh, zantelan giz ! ...

Arru eo ar Werc'hez er porched diavêz, diskloz. S. Jozeb a ya da zigemen d'ar beleg. Pep mamm, goude he bugel, a dlee mont d'an templ ha kinnig da Zoue, evit Hen dic'haouan eus ar pec'hed, eun oan hag eun durzunel pe eur goulem, ma vije pinvidik, hag eur c'houblad turzunelled pe goulemed, ma vije paour.

— Ar Werc'hez a oa paour, kuita ? — Gortoz, te a ya re vuhan... Ya, ar Werc'hez a oa paour, ha dre ze e teuas aour d'Ezi gant ar Rouane ... — Al lezen-ze, avad,

ne oa ket grêt evit ar Werc'hez na oa bet biskoaz dilufret he c'halon gant ar pec'hed... Mab Doue o tremen dreizi, na reas nemet kaerat ar galon-ze, evel eur palez, ha hadan enni evel dorn an neve-amzer dre ar bed bokedou a bep sort, bokedou ar vertuioù. Ar Werc'hez a zent, koulskoude, hag o vean m'eo paour, e teu ganti eur c'houblad turzunelled. — Han ! du-man zo diou durzunel vrao ive, avad, pôtr ! — Zerri ket da c'henol... — Diou durzunel, eur skeuden eus hon c'horf hag hon ene a dileomp kinnig da Zoue de ar gouel kaer-ze...

Ar beleg a zeu hag a lar ar pedennou a-us d'ar Werc'hez, a gemer ar prof, a levi (1) Anezi d'ar porched diazar. Ar Werc'hez a ro d'eau ar Mabig Jezuz. Mab heenan pep familih a oa da Zoue hag a oa red da brenan dre an aluzen. Jezuz, avad, na oa ket du brenan; biskoaz na oa bet dindan damani an drouk-spered. — Hen eo a oa deut da brenan ac'honomp ! — Ya, ha dre ze eo hanvet Salver. — Mad, paotrig, setu aze hag a oar an traou... Evel e Vamm, e heuill al lezen. — Da zesk d'imp senti. — Da ziski d'imp zenti... Ar beleg a gemer ar prof, a adro ar bugel d'e Vamm. Ar Werc'hez a ya gantan dirag an aoter d'hen kinnig da Zoue.

Achu ee he feden... Eman o vont ermêz ha setu o ti-gouezout eun den koz... — Kosoc'h evidoc'h, ma eonts ? — Ya kalz kalz !... Ha hir-hir e varo. — Hirroc'h evit ho re ? — Ya dal ! Keit ha ken gwenn hag eur geilladen lanvaz ! (2) — Oh ! han !... Petore hano 'oa ? — Simeon. Laret a oa d'eau gant an Otrou Doue na varvje ket kent bean gwelet Salver ar bed... Tridal a ra kalon an den santed; daerou a joa a zeu en e zaoulagad; kemer a ra ar Mabig Jezuz ha laouen, e kan e ganaouen: « Breman, ma Doue, c'hellet kas ac'honon ganac'h. » Eur zell poaniet a ra da dat ar Vamm en eur laret: « Ho kalon a vo treuzet gant eur c'hlaze ». Eur vaouez zantel a dosta ive, Annan he hano. N'eo ket Santez Annan, Mamm ar Werc'hez. An hini a laran a oa bet sez vla dimeet; intanvez pell pell a oa, o tremen he buhe en templ, o pedi hag oc'h ober ar vad... D'ez i ve Doue a laras e welje Salver ar bed. O klevet an drouz, e tired hag e teu da welet Mab Doue. Evuruz eo evel Simeon. Pegen poanies n'eo ket an disparti, gwelet ar Vamm o tec'het eus Jeruzalem gant he Mab, achu he firc'hiriñaj, hag o vont etrezek Nazareth, elec'h ma tremenas Jezuz an darn vuian eus e vuhe, o senti ouz e gerent; — ya, o senti ouz e gerent, bugale, dalehet sonj eus ar gentel; bet sentus ive. — Ya, ya, tad koz, ken arc'hoaz ha nozvez vad. — Ya, ken arc'hoaz; tôlet evez na vec'h ket holl en oferen, pe me gogo en ho skouarn !... **Eur mignon.**

(1) Levian = pilote, et levier, pilote.

(2) Geilladen pe kegeliaden lanvaz, quenouillée de flasse.

Soudarded ar Brezel bras

Edouard Ollivier, eus a Dredrez

Kinniget d'e dad, d'e vamm, d'e vignoned.

Breman pa deus trec'het ar Frans war hec'h enebourien ha pa ne glever ken, kouls laret, komz eus ar brezel bras, e kaver eun dudi tener o sonjal er zoudarded kadarn o deus, en eur skuillh o gwad, roet d'imp ar viktor hag ar peoc'h.

En hon Breiz karet, kalz o deus ankouaet met kalz all a dalc'h sonj, rak bez ez eus en o c'halon eur gouli dôn ha n'hall nag an dud nag an amzer zerri,... ha d'ar zul, herve eur c'hustum ken koz ha ken kristen, pa 'z eer, goude an oferen-bred, da zaoualina war beiou ar re varo, e weler c'hoaz, en kuz, daerou sioul met c'houero o kouea stank war an douar santel eman ennan relegou kerent pe vignoned karet, kouet du-hont pell zo, war dachen ar brezel ha digaset d'ober o c'housk diweza en bered o farrouz!...

N'eus ket pell, o tremen en unan eus berejou hon Bro, e welis, harp ouz an iliz, eur bezig koant ha seder, a-uz, en lizerennou aour, ar c'homzou-man: « *Edouard OLLIVIER, lieutenant, Chevalier de la Légion d'honneur.* »

Chom a ris a-zav mantret, rak pell zo e anavezen ar zoudard dispar a oa ar Breizad-man, a vije bet hirie ma c'henvreur en kloardi bras Sant-Brieg.

Goude eur bedennig, e teuas em spered ar zonj da rei d'anaout da Vreiziz, buhez verr met ket leun an den yaouank kalonek-man an eus diskouezet ker reiz penos e oar ar Vretoned difenn eur vro garet ha mervel eviti...

Tri dra o deus laket ac'hanon da staga d'al labour. En eur lenn buhez al letantan yaouank, e gerent gla-c'haret a gavo martexe eun tammig frealzidigez, e vignoned a vezo evurus, hag holl lennerien « Arvorig » a zanto 'n o c'halon eur garante vrasoc'h evit Doue, hag evit Breiz-Izel.

I

Kelc'hiet eus eun tu gant lanneier alaouret ha gant parkeier glas, eus an tu-all, gant ar mor en em led er

pellder, — betek an nenv, a lar ar vugale, — Tredrez, parrouzig koant ha seder, a zo eur skeuden reiz euz kaérder hón c'horn bro hag eus buhez ar Breizad rak enni e kaver, mesket ha mignoned, labourerien ha moraerien...

Sant Ewan, gwechall person er barrouz, a zeblant binniga bepred eus lein an nenv, e Dredrezis karet hag, en hon amzer c'hoaz, — ar pennad-man hen diskouezo sklear mad, — e kuntuilher en Tredrez ar frouez eus an had dispar hadet gant sant hon bro.

El lec'hig didrous-ze, etre Tredrez ha Lomikel, e c'hanas Edouard Ollivier. E dad hag e vamm, labourenn douar, a voe meurbed eurus eus an testeni neve a roe d'è Doue eus e vadelez en o c'henver. Prestik e voe badezet, hag epad ma sone drant kleier an iliz parrouz, du-hont, er gér, sioulik, eur vam a selaoue hag a bede kalonek... Ha douetans he doa eus ar pez a dee bezan, eun de, he fôtr bihan?... N'hellan ket-hen toui, met adalek neuze he c'hoant brasa, a voe ober eus Edouard eur bugel fur, eur Breizad reiz hag eur C'hristen mad.

Goude ar blavez kenta tremenet etre barlen e vam hag e gavelig gwenn, Edouard a grogas da vale ha da gomz. « Mamm », komz hag a lak da dridal kalon an holl vammou, hag a deu ken alies, er joa koulz hag er boan, war vuzellou an den, setu ive ar gomz a voe klevet Edouard o laret da genta, ha war e wele er c'hlanydi, ar gomz tener-ze a zeuio adarre war e vuzellou skaset pa vo o vont da renta d'e Grouer, e ine ken glan...

Goude ar gomz-ze, eun all a laras kerkent: *Jesus*. Pebez eürusted neuze evit e vamm gristen, ober d'ezan juntan e zaouarnigou flour hag adfaret war he lerc'h ar pedennou kenta... Peden ker e'houek ha ken galoudus!

An èle a dle dont d'he c'hemer war vuzellou ar bugel evit he c'has 'trezek trôn mignon ar vugale, het bugel E-unan.

Siouaz! — ha rouez eo ar re ne loskont ket an huaden-ze 'n eur zonjal en o amzer genta, — ne chomer ket bepred bugel... Prestik, Edouard a voe kaset d'ar skol. Adalek neuze, e voe gwelet reiz mad plegou ar pôtr bihan.

Ar pez a garie an holl ennan, dreist pep tra, edo e zentidigez. Oh! pebez enor evit ar mammou a oar, evel mamm hon fôtrig, rei d'o bugale eur gelennadurez vad ha deski d'è senti.

Setu eun testeni eus e zentidigez. Eun devez, eme e vamm, e tigouezas d'in renkout skei war Edouard. Droug a oa ennon, met prestik e voen teneraet oll pa glevis anezan o laret d'in: « Sko hardiz, mamm, na rez ket a boan d'in, rak n'am eus ket sentet. »

Nag eo kaer kement-se! Gallout rafen laret, ha hep fazi, me gred, ez eo ar c'hustum-ze da zenti ouz an holl epad e yaouankiz eo a lako anezan da vezan diveza-toc'h eur mestr ken talvoudus hag a raio d'ezan bezan eun ofiser dispar meulet ha karet gant e vestrou ha gant e zoudarded.

(*Da heuith*).

J. C.

MIGNON MAD,

Da c'halvaden,
Evel eul luc'heden,
Ra dremeno dre Vreiz-Izel
Hon douar zantel !
Hag « Arvorig, »
Evel eur vagig,
Da loveal, laouen,
'Hed ar zaonen,
He gweliou digor,
Diouz ar mene d'ar mor,
Da gas ouz pep dor
Keloio
Ar Vro !
Evel eur yenn
M'hon dalc'ho stard en hon c'hreden,
War hent ar furnez, hent an enor,
A gasas ar Vretoned koz
War etiu d'ar Baradoz !

E. M.

PEN-DA-BEN AL LINEN

III. — Al laeu

VAR DÔN : *Ar weren doull.*

Yan soudard, er brezel, a zo gwall drist e stad,
Pan n' hall 'n hanter 'n amzer, chench e dammou dilhad,
Re bell' renk o lezel war e dammik kroc'hen...
Hounnez, me larav d'ac'h, nan eo ket eur zouben.
War dôn an tra la la...

Bevan el loustoni, noz ha de ha bemde,
Kousket war eun tam plouz, — n'eo ket en eur gwele,
Penôs e c'hallfe chom hep tapout berniou laou ?
Debret ec'h eo gante, o ya, hep laret gaou !

Tremen ra e amzer, n'eus forz pelec'h e ve,
O chench park d'e loened, ennan pa grogont re,
N'eo ket evit 'n em harz, rak ze zo trech'dean,
Yan, d'en em gaskalat, ha kalz a vec'h warnan.

Pa arru eur ar pred, kichen e vignoned.
Yan, gant e skudellig, o n'em gravat, 'zired,
Ha ma lerer d'ean : « Yan, te zo laou ouzit, »
Yan a laro bepred : N'eus ket, fedamoustik ! »

Debret e dam bruzun, peurlipet e skudel,
Yannig a bellao, ha c'hoaz ne vo ket pell,
Ha mar 'n eve amzer, marvad an evo mall
Da ober d'e loened eun tammik chaseal.

E roched diwisket, outi e sello piz,
Rak, war e dammig chong, eo bet bepred eur miz ;
Du eo 'vel ar pec'had, loened zo outi ;
Gwelet a rer ane 'vel merien o virvi.

Dirak e damm druilhou chom ar pôtr nec'het,
Kravat e ra e benn, anzav d'ean zo red :
« Debret on gant al laou, ha n'eo ket hep rezon
Ne oan ket evit pad, da harz gant an debron.

« Dao d'e ! eme Yannig, digor bras e zello
« Hag arôk pell amzer, me gred, me o yanno. »
An eil warlere'h eben ha, laouen ha laouen,
Etre e daou viz meud, e reudont o c'hroc'hen.

Strinkan a ra ar gwad dindan e vixiad,
Ha ne chom ket unan nep lee'h d'en em guzat :
« Beau em bo ane kentoc'h 'vit ar Boched,
« Ha war ma c'hein dousoc'h me gavo ma roched ! »

Mouilly, miz Genver 1918.

PÔTR JULUEN.

Bepred lez e pep tra

Paner burzuduz ar mevel Fanch

Pezig-c'hoari deverrus 'n eun arvest

GANT

EVNIG-ARVOR

DIVIZ VII

AR VUGALE

ALAN

Me a laro « Labousig Breiz » d'an aotrou !

Loïg

Nan, me !

BRIAG

Hê !... Te ?... nan !... nan !... Me a vo !

ARMEL

Perag Alan, Loïg, Briag, kentoc'h 'vidon-me ?... Me a vo !

TREMEUR

Peoc'h ! Na oaret ket ? Greomp 'vel kannaded ar Gambr, votomp !

GWENOLO ha TUGDUAL

Han ! ya, votomp !

TREMEUR

Peb unan a skriv e hano war bep a baperig ; Gwenole o zastum, Tugdual a denn eur paperig hag an enor... d'an hini tennet ar c'henan ! (Peb unan eus ar vugale en em lak da skrivan e hano war paperigou disteg, ha Gwenole o dastum 'n e dog voulouzennet, hag a astenn an tog da Dugdual 'n eur laret) : Kenderv bihan, tenn ! (Tugdual a gemer eur paperig eus an tog : Briag a ya buhan da lenn an hano) : Armel !

FANCH

(Outan e-unan) An traou gante 'vel gant kazulierien Kernouzig, fiden daou la ! (krew) Petra, pôtred, na baeer bannac'h ebet ?... Pebez tudigou tost ! (Fanch kwit 'n eur vousc'hoarzin).

DIVIZ VIII

AR VUGALE, KERLAN, AR GUIODET.

KERLAN

An aot. Ar Guiodet.

AR VUGALE

('N eur vouez) De mad, Aotrou !

AR GUIODET

De mad ! de mad ! bugaligou !

KERLAN

Ma mignoun ker, ma nied bihan deut da Gerlan da dremen eun nebeud deveziou konje.

AR GUIODET

Eur bochad tudigou koant !... Breudeur holl ?

KERLAN

Breudeur ha kendirvi : Tremeur, Gwenole, Briag, Alan, Armel, Loïg, Hervé, Tugdual.

AR GUIODET

Hanoiou breizad ! hanoiou koant bro Arvor !

KERLAN

Mar karet, unan ane a laro d'ac'h eur werz vrezonek euz ar re o deuz desket er skol ?

AR GUIODET

Ah ! ya 'vat ! 'n euz ket 'vel gwerziou barzed Arvor ! (Azean 'ra war ar gador kinniget d'eau gant Kerlan ; heman a aze en e gichen) Gwelomp

ARMEL

(Goude bean graet eur pleg brao d'e benn).

Labousig Breiz

Evnig a gân em frenestig,
Kendalc'h, kendalc'h gant da zonig ;
Arôg-on-me na spountez ket,
Me 'zo mignoun d'al laboused.

D'al laboused ez on mignon ;
D'o mouezig flour 'trid ma c'halon,
Ha dreist-holl demeuze 'ar mintin,
Pa vol'chont o zoniou lirzin.

Gant da vouezig vrao, kân bepred,
Kân Mestr an Nenv, kân Mestr ar Bed,
'N euz da laket 'n eur stad, hep mar,
Ar bravan 'zo war an douar.

Epad ma weler an den kez
Beuet e galon en enkrez,
Te, Evnig, a mij gant dudi,
Laouen dalc'hmad ha dizoursi.

Dizoursi dalc'hmad ha laouen ;
A belec'h 'teufe d'it anken ?
Hep kavet ezomm da hada,
Bepred e kavez peadra.

Eur c'horfig koant-koant az peuz bet ;
An nerz, avat, na laran ket ;
Mez en danjer az peuz eskell
A oar buhan da gas pell-pell.

N'euz bro ebet, m'her goar ervad,
N'en defe gwelet da lagad,
Mez hini, 'gredan, na weliz
Par d'am broiog, d'am bro Breiz.

Rag pa 'z out skuiz, skuiz o nijal,
Diés eo d'it er broiou all
Kavet dalc'hmad eur wezennig
Da ziskuizan da askellig.

Eno, da vare an neiziou,
Na gavez nemeur a lec'hiou
Da ziwall ouz ar gwall amzer
Da labousedigou tener.

Mez, te, Evnig, pa rez eur zell,
Dimeuz an nec'h, war Vreiz-Izel,
Na goue, a bep tu, da lagad
'Med war ar strouez ha war ar c'hoad.

E Breiz eta, chom, chom, Evnig,
A gân ken drant em frenestig ;
Chom, chom bepred war ar mèziou,
Ha tec'h pell,... pell diouz ar c'hériou ! »

AR GUIODET

Brao ! brao ! (Ar Guiodet, Kerlan, hag ar vugale a strak o daouarn).

TUGDUAL

Me a oar « Peden ar bugel ».

AR GUIODET

Te ? ma fôtrig. Hama ! lar 'nei d'imp.

TUGDUAL

(Goude bean daoulinet, taolet e vleo hir war e ziskoaz, juntet e zaouarnigou ha treit e zellou glan warzu en nenvou).

Ma Doue,

« Lakeit dour-red er feunteunioù,
Ha reit, m'ho ped, plu d'an evned,
Reit, ma Doue, gloan d'an oaned,
Disheol ha glizen d'ar mèziou.

D'ar re 'zo klany, nerz ha yec'hed,
D'ar beorien, ar boued a glaskant,
D'an emzivad, eun ti d'e c'hoant,
Frankiz d'ar re 'zo chadennet.

Reit eun tiegez niveruz
D'an tad ho touj, aotrou Doue,
Reit d'in furnez, Tad euz an Ne,
Ha ma mamm baour 'vo evuruz. »

(An hevelep re a strak o daouarn).

AR GUIODET

Mad-tre ! ma bugelig. C'N eur rei da Dugdual eun taolig war e jod, hen lak etre Kerlan hag hen ; eno, Tugdual gant e vleo melen hir a zo koant, koant da welet. Bean 'zo ive, zur awalc'h, en ho touez, meur a vouez flour ha skany. Na vo ket kanet d'in eur zon vrao ben-nag ?

ARMEL

Me 'oar « Kousk, Breiz-Izel », gant Blei Lanvauz.

TREMEUR

Me, « ar Pilhaouer », eur zôn vrao euz Mene-Arre.

ALAN

Me, « Ma botou koat », gant Ar Yeodet.

GWENOËL

Ha me, aotrou, « Ar Barzig », gant Dir-na-Dor.

KERLAN

E-leiz a zoniou a zo e Breiz ! Bean 'zo ane ken a zo :
Dibab, mignon.

AR GUIODET

O zoniou zo kaér holl, hep mar ebet ; mez Bretoned
vad 'vel ec'h int, e karont barzed o bro, hag o deuz
c'hoant, martreze, da vean barzed eun de, i ive. Kanit
eta són « ar Barzig ». Piou he goar ?

GWENOLE

Me, aotrou !

AR GUIODET

Te ? Pe hano az peuz ?

GWENOLE

Gwenole.

AR GUIODET

An hano brao ! hano unan euz hon zent brudetan !...
Hama ! Gwenole ?

GWENOLE

Ar Barzig. TON :« Pa oan er stér gant ma dilhad ». (Barzaz-Breiz).

Me eo ma hano ar Barzig
Skans e galon, drant e vouezig ;
'Vel an estig me oar kanan,
Mez nan on ket goue eveltan.

Me gân da nep 'gar ma c'hlevet ;
Pa ven ma-un, me gan bepred,
Me gan evit ar prajou glaz,
'Vit ar bokidi, 'vit ar waz ;

Me gan deuz a greiz ma c'halon
'Vit ar gwe braz 'barz ar c'hoat don,
'Vit ma breudeur, al lapoused,
Ar re-ze 'zo ma mignonned.

Me gan 'vit hekleo ar mene
A respount d'in gant karante ;
Me gan evit kement a vev
War an douar ha lein an nev.

Dreist holl e kanan d'ar C'hrouer
A roaz e vouez d'ar c'hanager
Holl e chilaouont ar barzig,
Glan e galon, drant e vouezig.

Chilaouet ive gant douster,
Na pa vije ma zon dister :
Ar barzig, mar plij gant Doué,
Ar barzig a vo barz eun de.

An de-ze, tud vad, c'houi 'glevo
Eur zon kaëroc'h war e c'henno ;
Eur zon gaëf ha meurbed laouen,
A gano d'ac'h war an delen.

Telen Marzin, telen Gwiklan,
Telen Arvor, hounnez a gan,
Hounnez a oar gwerziou dispar,
Seurt na glever ken en douar.

War hounnez a ve kanet Breiz,
Meulodi ar Vro hag ar Feiz ;
Hounnez a ra da bep Breton
Birvi ar gwad en e galon.

En eun hunvre me 'm euz gwelet
An delen goz, hi alaouret,
Eun otro kaér, gwisket en gwen
A ginnige d'in an delen ;

Hag a lare 'vel eur muzig ;
Setu aman da lod, barzig ! —
Hastit eta pedi Doue
Ma vo 'r barzig barz hep dale.

(Ar Guiodet, Kerlan, ar vugale a strak o daonarn).

Ma gourc'hennennou, Gwenoleig, te a gan 'vel an
estig-noz. Ma gourc'hennennou ive d'an holl. Dudiuz meur-
bed eo bet evidon ar pennadig amzer tremenet 'n ho-
touez. Mar asant ho contr, ('n eur drei ouz Kerlan) ho
pedan holl da zont d'am gwelet da Gerberen.

KERLAN

A galon vad !... ha trugare, mignon ker.

AR GUIODET

Gwelet a ri koat braz Kerberen, ar meinhir, chapel
goz-goz an I. V. Gelou-mad, maner loued ar Bleuniou,
gant e dourellou goloc a ilheo, tosen Sant-Mikêl...

AR VUGALE

Trugare, aotrou !...

TUGDUAL (*'n eur blegan e Benn*).

Ha bennoz Doue d'ac'h !

AR GUIODET

Kenavo e Kerberen !

(*Ar Guiodet kwit, heuilhet gant Kerlan*).

DIVIZ IX

AR VUGALE

BRIAG

Ah ! brao ! Hep dale e c'himp da Gerberen !

Loïg

Da jiboesat er c'hoat dôn...

ARMEL

Da c'hoari war ar garreg ha da gutuilh bleuniou brug !...

ALAN

Mar 'c'h afemp da c'hoari breman ? 'Baoe 'n amzer 'c'h
omp aman !

AN HOLL, (*en eur vouez*).

Ya, ya, deomp da c'hoari ! (*Mont a reont buhan 'n eur
drouzal ha 'n eur ziskarr ar c'hadoriou*).

DIVIZ X

FANCH, e-unan.

Peseurt tourni ? Pebez safar ! Pebez dizurz adarre !
(*Sevel 'ra ar c'hadoriou ; urzan ra an traou war an dôligr
grenn ; eur chaden aour a zo war an dôl ; he lezel a ra
eno hag e lar*) : Netra ne harzo ouz an diaoulou bihan-ze.
Dismantur ha draih e kement lec'h e tremenont. Deomp
da welet c'hoaz, rak... Ah ! Konje milliget ! Konje mil-
liget !...

DIVIZ XI

ALAN, e-unan.

(*Dont a ra goustadik, daoubleget, hag o sellet a hep tu*).

Den ebet !... Hag ar chaden, ar chaden gaer zo c'hoaz
war an dôl !.. Oh ! pegen kaer eo !... En aour eman, sur
mat !.. Oh ! ma vefe bet d'in ... Neuze 'vat e stagfen 'nei
war ma jileten vit mont d'ar skol ; hag ar skolaerien-all
a deufe endro d'in da welet ma chaden gaer !... Melar
zellfe 'vat !... Ha Matelin 'ta !... Matelin, ken lorc'hus de

pardon ar Riolou gant e goz chaden a daou wenneg ! Ah !
ah ! ar chaden-man zo d'in ! Me zo o vont da c'houlen, 'nei
digtant ma eontr... Ya ! ya !... Met mar ne ve ket roet
d'in ?... Kemeromp hi breman... Ya, met neuze vin laer...
ha laerez a zo pec'hed !... Koulskoude, hag en vefe laerez
kemer anei ? Ar pez a zo d'am eontr a vo d'in eun de...
Hama ! he c'haout breman pe eum tam divezatoc'h, me-
mez eo ! D'in 'man dioustu !... Ma laeran, gwaz aze !
Al laer bepred ne vo ket kavet !...

(*Alan kwit gant ar chaden*).

DIVIZ XII

FANCH

(*E-unan eman ; 'n e zorn eur paper hir*) : Skuiz on
gand ar rebechou a zigoue ganin a bep tu digant an ame-
zeien. « Fanch, da vugale deus digoret ar gleud war ar
c'hloz, ha ma leueou 'zo êt da redek an hentchou. » —
« Fanch, lar d'az mestr eo bet e nied o c'haloupât ma
ebeul e Gwern-ar-gelen, eur burzud eo pa 'n euz ket tor-
ret e zihouar ! » — Fanch, ar re vihan o deus karget ar
stêr a vein, ha distanket an dour, digare kemer gleske-
red », — Ha me oar ?... me oar ?... ped ha ped all gand
hevelep sôn ?

Petra eo ze c'hoaz e-skoaz an draih hag an dismantur
grêt aman e ti an Aot. Kerlan e-unan ? Ec'h an d'o laret
d'an aotrou ha mar 'zo c'hoaz 'vit eul liard a spered 'n e
benn, e tigoro e zaoulagad hag e serro dor e di war fri
al lutuned-ze, anez e varvin gant an anken hag an disipli-
jadur... mé, servijer leal... (*Klozan ra e c'henou rak
Kerlan a zigoue*).

DIVIZ XIII

FANCH, KERLAN.

KERLAN

He ! Fanch, petra 'zo ? Gwall denval eo da benn ?

FANCH

Tenval ma fenn ! Penôs na vefe ket, aotrou, pa welan,
gant ar bras an tristidigez, an holl dispignou ec'h et da
gavet, blamour d'ho nied bihan, dispignou braz mat hirie
hag a yei war greski, mar chom ho nied eur pennadig
c'hoaz e Kerlan.

(*Da heuilh*).

NEVENTI GAER...

DA V. AL LAY HA D'HE FRIED.

I

An deiou-all, a-hed ar C'hoad,
Am oa klevet ar c'helou mad,
E vije plijadur, ebad,
Neventi gaer en Kerhamon (bis)
Hag e felle zevel eur zon.....

Eur verc'h o vont da zimezi,
Valantina groet anezi,
Karet gant an holl en he zi ;
Eun eured da vezan eta,
Ya, pa sonfemp an nebeuta...

Hag, evit gwir, kleier Duod
O deus hirie brallet o lod,
Da verc'h al Lay, da vab an Nod ;
Daou zen a zoare, war ma fe,
Ha, kaeroc'h, priejou neve !

Hag am eus groet, evel bepred,
D'am mignoned eur zon-eured,
Eur zôn a blijo, me a gred...
Eur zôn a ganfont endro d'ê
Evel eur zôn a garante.

II

Dimezet oc'h, ô merc'h Valan,
Bet d'ec'h eun den eus ar gwellan ;
Hen ive a zo lorc'h ennan ;
Kavout gwelloc'h plac'h n'halle ket,
Forz pelec'h en dije klasket !

Eur plac'h seder, eur plac'h lirzin,
Ha hi dalc'hmadi o vousc'hoarzin,
D'ei eur vouez vrao, eur vouez sklintin ;
Neb a chome da gomz ganti,
N'halle ket trei kalz diwarni...

Gant se c'hoaz, plac'h a diegez,
En he micher, anaoudegez,
Dre-ze ive, talvoudegez ;
Evit he fried, eun tenzor,
Hag eun alc'houe mad war e zôr.

N'eus ket da vezan souezet
Mar deo bet buhan c'hoantaet,
Ha, digant he zud, goulenet
Evit monet gant neb he c'har,
Evel turzunel gant he far....

Wardon : *Ni ho salud, tud a galon.*

He far ive a zo den fur,
Ha den a galon, a dra zur,
O daou o devo plijadur,
O veva, gant o foan, didrouz,
Tost d'o c'herent, en o farouz.

O komz a ze, me e lavar :
Enor d'al labourer douar !
P'eman krog el lost an alar,
Dindan heol an Aotrou Doue,
Hen eo an tad, hen ar roue !

III

— Mad eo ar jistr ! pôtred, merc'hed,
(Eva jistr n'eo ket eur pec'hed !)
Ac'hanta, evomp da yec'hed,
Da yec'hed an dudou neve.
Da yec'hed peb unan ive !

Yec'hed d'ec'h eta, daou bried,
Buhe kompouez, evurusted,
Enpad remzi hir dre ar bed !
Pell an trubuillou diouz ho ti,
Daoust ma teuont hep o fedî...

Ra vezo ennan kaniri,
Diduamant ha jolori,
Gant bugale goant o c'hoari ;
Hag, en o mesk, ar vamm, an tad,
Leun o c'halon a joa, a stad...

Doue, ar Werc'hez, Sant Mode,
Da vinniga ho karante,
Da ren ac'hanc'h noz ha de ;
D'ho mirer er bed-man hep gwäll
Ha d'ho tigemer er bed-all !

IV

Setu aze ma c'hanaouen,
Kanet d'ec'h war eun ton laouen,
Ha hi henvel ouz eur vleuen,
Eur vleuennig eus ar prajou
Kinniget d'ec'h, ô priejou !

(6 a viz C'houevrer 1922.)

A. Y.-B...